

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 49 § i barnskyddslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att den barnskyddslag (417/2007) som redan stadfästs och som träder i kraft från ingången av år 2008 ska ändras så att placering av ett barn utanför hemmet med stöd av ett interimistiskt

förordnande enligt lagens 83 § definieras som vård utom hemmet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2008.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Den nya barnskyddslagen (417/2007) träder i kraft den 1 januari 2008. Enligt den nya lagen är förvaltningsdomstolen den första instans som fattar beslut om omhändertagande i fall där barnets vårdnadshavare eller ett barn som fyllt 12 år motsätter sig omhändertagande i beredningsskedet. Enligt 83 § kan förvaltningsdomstolen vid handläggningen av en ansökan som gäller omhändertagande ge ett interimistiskt förordnande om barnets vistelseort och om hur barnets vård och fostran ska ordnas under domstolsbehandlingen.

I den gällande barnskyddslagen (683/1983) anges att ett kommunalt organ bestående av ett flertal förtroendevalda fattar beslut i fall av motstånd mot omhändertagande. Beslutet underställs förvaltningsdomstolen för fastställelse, och det kan överklagas hos förvaltningsdomstolen. Om situationen det kräver kan organet besluta att ett beslut om omhändertagande ska verkställas omedelbart, trots underställande och eventuellt ändringssökande. Ett sådant beslut om verkställande fattas så gott som alltid, eftersom det barn som ska omhändertas i det närmaste undantagslöst lever i mycket skadliga förhållanden när beslutet fattas eller uppträder på ett sätt som gör att han eller hon själv utsätts för stor fara eller att hans eller hennes utveckling äventyras.

När det gäller omsorgen om ett barn som placerats med stöd av ett sådant beslut om verkställande ska, enligt den gällande lagen, normala bestämmelser om barn som vårdas utom hemmet tillämpas, t.ex. bestämmelser om begränsande åtgärder. Tidigare erfarenheter visar att begränsningar i vård utom hemmet ofta är särskilt nödvändiga just i början av placeringen.

De bestämmelser om begränsningar som finns i den gällande barnskyddslagen har så gott som direkt tagits in i den nya barnskyddslagen. Bestämmelserna ändrades genom lag 583/2006, som trädde i kraft den 1 november 2006.

Begränsningar kan enligt 61 § 1 mom. i den nya barnskyddslagen tillämpas på barn som vårdas utom hemmet. Enligt 49 § 1 mom. avses med vård av barn utom hemmet att ett omhändertaget eller i brådskande ordning placerat barns vård och fostran ordnas utanför hemmet. Enligt denna definition är ett barn, som med stöd av ett interimistiskt förordnande av en förvaltningsdomstol enligt 83 § har placerats utanför hemmet, inte i vård utom hemmet. Därför kan de begränsningar i vård utom hemmet som det föreskrivs om i lagens 11 kap. inte tillämpas på sådana barn.

I det här fallet är det en fråga om en allvarlig brist som rör barnets bästa när barnet har placerats med stöd av ett interimistiskt förordnande. I praktiken hindrar det att man i

början av placeringen, dvs. när behovet i ljust av tidigare erfarenhet är som störst, vidtar sådana begränsningar som är nödvändiga med tanke på barnets bästa eller med tanke på säkerheten för barnet närstående personer eller för de personer som befinner sig vid enheten för vård utom hemmet.

Missförhållandet kan rättas till med en ändring av den definition på vård utom hemmet som ges i 49 § 1 mom. i den nya barnskyddslagen. Definitionen ändras så att begreppet vård utom hemmet också täcker sådan placering utanför hemmet som baserar sig på ett interimistiskt förordnande av en förvaltningsdomstol enligt lagens 83 §.

2. Propositionens konsekvenser

Genom propositionen tryggas möjligheten att vidta begränsningar inom vård utom hemmet enligt 11 kap. i barnskyddslagen också när ett barn med stöd av en förvaltningsdomstols interimistiska förordnande har placerats utanför hemmet. Detta är nödvändigt i situationer där omsorgen om själva barnet, säkerheten för andra barn som vårdas utom hemmet i samma enhet eller vårdpersonalens säkerhet det kräver. Samtidigt får ett barn som placerats med stöd av ett interimistiskt förordnande också till andra ändamålsenliga delar samma ställning som ett barn som placerats i brådiskande ordning eller ett omhändertaget barn som vårdas utom hemmet.

Propositionen har inga andra konsekvenser med tanke på tillämpandet av barnskyddslagen.

Propositionen har inga administrativa eller ekonomiska konsekvenser.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet.

4. Lagstiftningsordning

Genom den lagändring som trädde i kraft år 2006 har det i den gällande barnskyddslagen

tagits in revirade bestämmelser om de begränsningar som tillämpas i vården av barn utom hemmet. När det utfärdades bestämmelser om begränsningarna fästes särskild uppmärksamhet vid bestämmelserna om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Bestämmelserna om begränsningarna är därför skarpt avgränsade, och rättsmedlen och tillsynen i anslutning till dessa motsvarar kraven i bestämmelserna om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Ändringarna har fastställts med grundlagsutskottets godkännande.

Bestämmelserna om begränsningar har som sådana tagits in i den nya barnskyddslag som ska träda i kraft, med undantag av den beslutsinstans som gäller särskild omsorg. Den nya lagen medför att möjligheten att tillämpa begränsningarna emellertid på ett oändamålsenligt sätt blir beroende av huruvida barnet har placerats utanför hemmet genom beslut av en kommunal socialarbetare eller genom en domstols interimistiska förordnande.

När det gäller barn som med stöd av en kommunal socialarbetares beslut har placerats i brådiskande ordning kan de begränsande bestämmelserna tillämpas. Detta har grundlagsutskottet godkänt i sitt utlåtande om lagen. På barn som placerats utanför hemmet med stöd av en domstols interimistiska förordnande kan däremot inte bestämmelserna om begränsningar tillämpas.

Om inte den föreslagna ändringen görs, kommer den nya lag som ska träda i kraft i praktiken att inskränka användningsområdet för begränsningarna i jämförelse med den gällande lagen.

Regeringen anser, att lagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

5. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 49 § i barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnskyddslagen av den 13 april 2007 (417/2007) 49 § 1 mom. som följer:

49 § <i>Vård utom hemmet</i>	barn, ett i brådsökande ordning placerat barn eller ett barn som placerats med stöd av ett interimistiskt förordnande enligt 83 § ordnas utanför hemmet.
---------------------------------	--

Med vård av barn utom hemmet avses att
vården och fostran av ett omhändertaget _____ Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

Helsingfors den 2 november 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Paula Risikko*

Lag

om ändring av 49 § i barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnskyddslagen av den 13 april 2007 (417/2007) 49 § 1 mom. som följer:

Stadfäst lydelse

49 §

Vård utom hemmet

Med vård av barn utom hemmet avses att ett omhändertaget eller i brådskande ordning placerat barns vård och fostran ordnas utanför hemmet.

Föreslagen lydelse

49 §

Vård utom hemmet

Med vård av barn utom hemmet avses att *vården och fostran av ett omhändertaget barn, ett i brådskande ordning placerat barn eller ett barn som placerats med stöd av ett interimistiskt förordnande enligt 83 § ordnas utanför hemmet.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.